

Bo tillsammans

Nyhetsblad från Riksföreningen Kollektivhus NU • www.kollektivhus.se maj 2018 nr 46

FOTO: TIN CARLESON

En glasvägg i den gemensamma matsalen vetter ut mot vinterträdgården, väggen i fonden är gjord av stampad lera.

Ingenting är omöjligt – det tar bara lite längre tid

Från de första skisserna till inflyttningen nu i vår har det gått cirka åtta år. De som bor i de nitton lägenheterna i Lagnö Bo ser fram mot allt spännande som kommer att hända.

Ibland är det tur att man följer sina impulser och inte tänker alltför mycket på arbete och konsekvenser. Då kanske inte huset stått där det står i dag.

Men nu står det där! Och inflyttat är det, även om en del återstår. Tack

vare alla arbetsvilliga idealister, visionärer och arbetsmyror är Lagnö Bo utanför Trosa snart klart. Det är en kooperativ hyresrättsförening. Vi är byggherrar och äger huset själva. Det kliar i fingrarna att ta tag i marken utanför, men än så länge ser det fortfarande ut som en byggarbetsplats.

Men välkommen in! Du kliver in genom vår gemensamma entré och kommer in i bystugan. Här kan du slå dig ner i korgstolarna, kanske prata med någon granne, njuta av

kvällens sista solstrålar och invänta den gemensamma middagen.

Innanför glasdörrarna till vänster skymtar du vår gemensamma matsal, med trägolv och glasvägg ut mot vinterträdgården. Här finns också vårt blivande storkök, än så länge utnyttjat till lite av varje. I matsalen syns även vår stampade lervägg. Den är byggd in mot vinterträdgården och alla lägenheter på bottenvåningen har lervägg i sina kök. Tanken var att bygga även övervåningen med lervägg, men vi

Givande erfarenhetsutbyte

För tredje året i rad ordnade Kollektivhus NU en idébytardag för kollektivhus och startargrupper dagen efter årsmötet.

I år gick arrangemanget av stapeln i Dunderbacken i Stockholm.

Deltagarna fick individuellt skriva ner på lappar vilka frågor som de ville diskutera. Frågorna sorterades temavis, och de olika temana placerades ut på olika bord. Var och en sätter sig vid det bord de vill och alla får sedan byta bord närhelst de vill.

Frågor som hamnade på borden i år var bland annat organisering av

möbelinköp till gemensamma utrymmen, planerings- och projekteringsprocessen för nya kollektivhus, användning av digital teknik i husen samt matinköp.

Idébytardagen är ett enkelt arrangemang som är uppskattat och givande. Särskilt roligt är att det är en blandning av nya deltagare och sådana som varit med tidigare, vilket gör att diskussionerna både förnyas och fördjupas.

En synpunkt som kom in i år var att det känns oartigt att byta bord mitt i en diskussion. Kanske behövs allmänna avbrott med jämna mel-

Anita Persson, Rolf Ericson och Ulrika Egerö sorterar frågorna temavis.

lanrum för att uppmuntra deltagarna att byta bord.

ULRIKA EGERÖ, ORDFÖRANDE

Ingenting är omöjligt...

mäktade inte riktigt med så mycket arbete så det blev träpanel där.

Kikar du ut från matsalen ser du den ännu ofärdiga vinterträdgården som sedan några veckor har tak och snart får en glasvägg mot sydöst. Stolpar och räcken i vinterträdgården börjar få en vacker röd nyans med grönt till. Målningen av husets utsida gör vi själva. Vi, det är boende i huset och andra medlemmar i föreningen som hjälper till. Andra saker som vi har gjort under byggtiden är att sköta all byggstädning. Plockat bräder, spikar, plast, plåt och mycket annat och kört till återvinningsstationen. Mycket jobb är det och det är många som slitit med det.

I vinterträdgården hittar du också en scen där vi hoppas det ska bli mycket underhållning framöver. Vinterträdgården ska iordningställas med gångar, sittplatser, vatten, utrymmen för arbete och hälsa.

Utanför vinterträdgårdens södra del ser vi ner mot Lagnöviken där det finns bad- och båtplats.

I husets låga del finns fem lägenheter på mellan 35 och 52 kvm. I tvåvåningsdelen finns fjorton lägenheter på mellan 42 och 70 kvm.

Alla lägenheter har öppen planlösning, med sina speciella lösningar. Vi boende kunde göra några val vid inflytt, till exempel köksluckor. Är du intresserad av att bo här så blir du medlem i föreningen. Vi

FOTO: TIN CARLESON

Bystugan ligger direkt innanför entrén. Här kan man prata med grannarna och invänta den gemensamma middagen.

har ingen kö, utan du får ansöka om lägenhet när något blir ledigt.

På hustaket sitter massor av solpaneler som vi hoppas ska bli anslutna i dagarna. Förhoppningen är att de ska ge oss hälften av vår elförbrukning. Solelen kompletteras med en bergvärmepanna som finns i vårt teknikrum och huset värms med vattenburen golvvärme.

Vilka är vi som bor här då? En blandning av människor som tror på att bo gemensamt, att bygga och bo i hus med naturliga material och många som är intresserade av odling. En del från trakten och andra längre ifrån. En del som varit med från början och andra som tillkommit ganska nyligen. Många som lämnat ett hus eller lägenhet och flyttat till mindre. En del som

sjunger och andra som dansar. En del som snickrar och en del som räknar. En del som känner varann sedan tidigare och andra som är helt nya för varann.

Det har flutit mycket vatten under broarna sedan vinterdagen 2010 när vi började skissa på detta. Det har varit väldigt roligt och fruktansvärt jobbigt. Men nu är vi här och ser fram emot allt spännande som kommer att hända i huset, alla diskussioner vi kommer att ha, alla spännande människor vi kommer att träffa!

Vill du se hur vi har det? Välkommen på **Öppet Hus söndagen den 3 juni!** Information om det hittar du på vår hemsida: lagnobo.se

TIN CARLESON

Avstamp för händelserikt 2018

Debatt i Uppsala om kollektivrörelsen

Lördagen den 17 mars hölls årsmötet i Kollektivhus NU. Denna gång i Dunderbacken i Axelsberg i södra Stockholm.

Årsmötesförhandlingarna förflöpte med sedvanliga val och rapporter från kassör och styrelse.

Två nya ledamöter återfinns i 2018/19 års styrelse; **Mats Holmström** (till höger) från

Sjöfartens i Stockholm och **Mårten Palm** (till vänster) från Söfielund i Malmö.

Ekonomi i Kollektivhus NU är god, enligt rapport av kassören Birgitta Nordström. Föreningen gjorde under det gångna räkenskapsåret ett mindre plusresultat på några tusen kronor.

Det kommande årets händelser med bland annat kommun- och riksdagsval stod i centrum för flera livliga diskussioner på årsmötet.

Överhuvudtaget kretsade samtalen i hög grad kring hur medlemsföreningar liksom Kollektivhus NU bättre ska nå ut med information

och erfarenheter från kollektivhus och processer för organisering i bogemenskaper.

Det här ska, förklarade styrelsen, göras till beslutsfattare, journalister och andra parter med inflytande på boendefrågor och byggande, liksom internt inom föreningar och stargrupper.

Frågan om hur resursdatabasen ska göras tillgänglig för medlemmar i Kollektivhus NU togs upp.

Styrelsen ska arbeta med detta.

Vidare diskuterades den europeiska bostadsforsarkonferens som hålls i sommar i Uppsala (se artikel härintill), liksom några första uppslag och idéer till teman och ämnen för en konferens i föreningens regi i höst.

Mötesdeltagarna fick också en möjlighet till lite utblick utanför Sveriges gränser med rapport om en intressant utveckling i Danmark. Efter en mer än tioårig period av stilltje har danska aktörer och danska politiker nu åter börjat uppmärksamma och satsa på kollektivhus, framför allt för äldre.

Nytt i vårt sydvästra grannland är också att det nu finns en landsomfattande förening för "bofælleskab", ungefär bogemenskap.

MÅRTEN PALM

Europeiska forskare om co-housing kommer till Uppsala för att debattera kollektivrörelsens utveckling och möjligheter. Mötet sker i en workshop inom den större konferens som hålls av ENHR – European Network for Housing Research den 27-29 juli.

Arrangörerna av workshopen har inbjudit Kollektivhus NU att samarbeta och delta med sina tolkningar av utvecklingen i de nordiska länderna. Så här sägs i inbjudan: "Vi hoppas att denna konferens kommer att locka ett större antal nordiska forskare, men även de som ägnar sig åt kollektivhusfrågan i praktiken, att ge ett bidrag eller bara delta i diskussionerna".

Med arrangörernas egna ord: "We would like to particularly encourage papers addressing "Collaborative Housing in Nordic countries" (i.e. Sweden, Norway, Denmark, Finland and Iceland). The workshop co-ordinators are particularly keen to receive abstracts addressing different aspects of collaborative housing in this part of the world, including but not limited to: the specificities of Nordic collaborative housing models; historical trajectories; contemporary trends; international transfer of knowledge and practices; and future perspectives."

Diskussionerna sker på engelska. Utöver frågan om de nordiska länderna kommer de att inriktas på sex olika områden:

- Betydelsen av social, ekonomisk och teknisk utveckling för dagens kollektivhusrörelse
- Organisatoriska aspekter på kollektivhusboende
- Kollektivhusboende och bostadspolitik
- Kollektivhusboendet inom stadsplaneringen och stadsutvecklingen
- Metoder och etik i forskningen kring kollektivt boende
- Teoretiska perspektiv på forskning om kollaborativa boendeformer.

Mer information om konferensen och workshopen hittar du på: <https://bit.ly/2KKeyjh>

BERTIL EGERÖ

Kollektivhus NU:s nya styrelse sammanträder i Sjöfartens syrum. Från vänster runt bordet Mats Holmström, Sjöfarten, Birgitta Nordström, Sockenstugan, Mårten Palm, Sofielund, Anita Persson, Färdknäppen, Lotta Ahlén, Majbacken och Ulrika Egerö, Dunderbacken.

Att det kan vara så roligt att städa!

Den 14 april var det full fart redan vid den rika frukost Tanja hade förberett. Barnen sprang runt, de vuxna åt och planerade.

Rätt som det var hade fastighetsförrådet tömts på överblivna garderobsdelar och annat som vi beslutat att kasta (mot min uppfattning att Slottet ska stå för mera återbruk, mindre "köpa mera"). Sommarmöblerna hade lika snabbt lämnat

förrådet och altanen förbereddes för sitt härliga sommarbruk.

Cyklar, barnvagnar och pulkor med mera gick genom, rabatter rensades, den stora kompostlådan levererade sin årliga skörd av fin matjord.

Fönster tvättades. I tvättstugan tömdes torktumlar och på dammsamlingar. Fikapausen var efterlängtat, och vid lunchtid var allt

klart: en mustig soppa avnjöts under muntra samtal.

Dagen avrundades med fotografering av (nästan) alla husets invånare, en bild att sätta upp jämsides med den som togs för jämnt 34 år sedan.

Lika fantastisk blandning av ungt och gammalt, nu som då!

BERTIL EGERÖ

Byggemenskaper del av bostadsförsörjningen

Boverket ska ta fram ett informationsmaterial riktat till kommunerna om byggemenskaper.

Syftet är att sprida kunskap om vad byggemenskaper är och hur de kan bidra till bostadsförsörjningen i kommunen. Det handlar både om att väcka intresse för idén och om att informera om vad kommunen kan göra för att främja byggemenskaper.

Målgruppen är framför allt kommunala tjänstemän och politi-

ker med ansvar för samhällsplanering och bostadsförsörjning.

Det hindrar inte att materialet kan fungera som kunskapsbas för andra intresserade, exempelvis byggrupper, bostadsbyggare och konsulter.

Rapporten beräknas bli klar i oktober 2018.

ULRIKA HÄGRED, BOVERKET

Mark reserverad för ETC Bygg i Malmö

I slutet av januari beslöt tekniska nämnden i Malmö att ge 16 olika byggherrar möjlighet att bygga i Hyllieområdet.

ETC Bygg har fått en markanvisning för sina höga punkthus i trä i området Söder om Badhuset. Här har kommunen betonat att projekten ska vara inriktade på social hållbarhet både i byggskedet och efter inflyttning.

Ett markanvisningsavtal kan bli klart under året enligt kommunen.

"Våra ständiga samtal håller demokratin levande i huset"

Hässelby familjehotell från 1950-talet har inspirerat många yngre kollektivhus. Från början fanns 26 anställda för de boende i de nära 400 lägenheterna. Nu lagar cirka 50 av de boende gemensam middag fyra dagar i veckan.

Vid styrelsens möte i januari på Hässelby familjehotell fick vi en genomgång av Ingvar Thörnblom som har bott på familjehotellet sedan tidigt 70-tal. Ingvar gav en byggnadshistorisk och idéhistorisk tillbakablick över familjehotellet, vilket består av 382 lägenheter från ettort till stora fyrrummare för barnfamiljerna. Många har gjort sin bostadskarriär här och det finns medlemmar i alla åldrar.

Familjehotellet byggdes i mitten av 1950-talet av byggmästaren Olle Engqvist, med idéer från Alva Myrdal och hur den tidens kollektivhus såg ut. På familjehotellet fanns det 26 olika heltidstjänster i reception, tvätt och kök bland annat. Man lagade 700 portioner varje dag och vid arbetsdagens slut kunde man hämta familjens middag i receptionen. Detta medförde

Ingvar Thörnblom berättar om hur de boende inredde det gemensamma köket i Hässelby. Det stora arbetsbordet har blivit en förebild för många kollektivhus i Sverige.

allt högre personalkostnader och blev till slut ekonomiskt ohållbart, då hade också banken tagit över fastigheten. 1976 tog de boende själva över restaurangverksamheten, men 1979 fick man inte längre tillgång till det stora restaurangköket utan blev helt enkelt utkastade och utelåsta.

Då flyttade matlagningen och matserveringen till mindre lokaler i entréplan. I dag serveras middag fyra dagar under veckan. Runt femtio personer i åtta matlag lagar mat regelbundet och man har bildat en ekonomisk förening för detta ändamål. Man behöver inte förboka sig för att äta, utan genom att man

fört statistik över tidigare populära måltider har man en bra beräkningsgrund för hur många portioner som ska tillagas. På vanliga vardagar kostar maten i dag lite drygt 30 kronor och på fredagar 50 kronor.

Nytta och nöje heter den förening som anordnar olika aktiviteter, såsom bokcirkel, motion, kulturevenemang, fester etcetera, utgivning av Husbladet och uthyrning samt skötsel av de gemensamma lokalerna.

I dag ägs fastigheten av Wonna I de Jong Fastigheter som verkar förstå hur ett kollektivhus bör fungera.

Många yngre kollektivhus har hämtat sin inspiration från Hässelby familjehotell, både byggmässigt och idémässigt liksom själva strukturen i boendet.

Det har bildats ett enormt nätverk som har förändrats över tiden i familjehotellet. Det viktiga är de ständiga samtalen de boende emellan. De håller demokratin och vars och ens inflytande över familjehotellet levande.

LOTTA AHLIN

Stöd till innovativt byggande

Regeringen har beslutat om ett nytt stöd till bostadsbyggande. Stödet ska gå till åtgärder för ett innovativt och hållbart bostadsbyggande med minskad klimat- och miljöpåverkan.

Stödet omfattar totalt 275 miljoner kronor under de tre åren 2018-2020. Det kan ges till projekt som bedrivs av organisationer som introducerar ny teknik inom områden som:

- **Bostadens utformning och gestaltning:** innovativa och smarta lösningar med yteffektiva bostadsutformningar kan leda till minskad miljöpåverkan och kan även främja sociala relationer och umgänge.

- **Livscykelanalyser, LCA:** det behövs incitament för att tillämpa livscykelberäkningar. Stödet skulle kunna användas till att bekosta verktyg, LCA-expertis, inhämtning

av data, dokumentation och spridning av resultat.

- **Inomhusmiljö:** exempelvis kan nya lösningar för ventilation i byggnader förbättra luftkvaliteten och därmed hälsan för de boende.

- **Digitalisering:** kopplat till boendet kan effektivisera processerna.

- **Industriellt byggande:** har potential att minska förbrukning av material och kostnaden för byggande.

Under 2018 kan stöd sökas från den 1 augusti till och med den 8 oktober 2018. Det är Boverket som administrerar stödet. Läs mer på www.boverket.se

KOLLEKTIVHUS NU vill att:

- stödet ska ha en bredare utformning. I remissvaret föreslår föreningen att stödet också bör handla om boendemiljön i allmänhet och

gemensamma lokaler och anläggningar i synnerhet,

- stödet ska kunna användas för att sprida information och kunskap om "alternativa boendeformer", sådana som inte finns med i kommunernas bostadsförsörjningsprogram men som efterfrågas av startargrupper runt om i landet,

- stödet ska kunna ges till webbaserad utbildning vad gäller kollektivhus, bygg- och bogemenskaper, kollektivbostäder (klusterbostäder) och ekobyar för intresserade, förvaltare, byggaktörer, arkitekter och andra konsulter

- stödet ska kunna användas för webbaserade lösningar som skapar förutsättningar för "matchmaking" mellan intresserade av olika boendeformer så att startargrupper kan bildas och hitta nya medlemmar.

KERSTIN KÄRNEKULL

Ny vår för bogemenskaper i Danmark

FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL OCH SONJA VIDÉN

Fælleshuset i Trudeslund. I området finns 33 bostäder och cirka 450 kvm gemensamma lokaler. Arkitekt Vandkunsten.

Allt fler vill bo kollektivt. Efterfrågan ökar. Varför byggs så lite? Och så dyrt? Hur hanteras detta i Danmark? Forskargruppen Bo i Gemenskap (BiG) sökte danska svar på frågorna under ett återbesök i Köpenhamn när solen värmdes och kastanjerna slog ut. 8-10 maj.

Vi började i Realdanias vita marmorpalats, där **Per Schultze**, programchef för projektet "Rum og fællesskab for ældre," gav oss en imponerande presentation av Realdanias engagemang i seniorbofællesskab och pekade ut föreningens insatser för att få tillstånd kollektivhus för äldre.

Utgångspunkten är att ensamheten, främst bland äldre och unga, är ett viktigt problem för stadsbyggandet att ta tag i. Kollektivt boende höjer livskvaliteten för människor. Så säger undersökningarna. Låga inkomster förstärker problemen som ensamhet kan skapa.

Byggandet av bofællesskaber avstannade strax efter millenieskiftet. Statliga subventioner försvann. I bostadssektorn är förväntningarna på vinst nu så höga att bofællesskab

inte byggs. Åtta procent av danskarna har svarat på en enkät att de vill bo kollektivt som seniorer. En önskan om 80 000 bostäder finns alltså. 7 000 existerar. En fjärdedel av danskarna har en låg pension. Hyrorna är höga.

Realdania tar tag i dessa fakta genom att utveckla breda samarbeten, bygga nätverk, forska och gå in med utvecklingsmedel, anläggningspengar och utvärdera utifrån långsiktigt tänkande.

De samarbetar med allmännyttan, privata bostadsföretag och ägarboenden. Bygger eget. Upprättar värdeprogram för bofællesskaber. Skapar affärsmodeller för kapitalägarna. Ställer krav på låga hyror för sin medverkan.

Realdania uppstod år 2000 ur många små hypoteksföreningar som "en förening vars syfte är att främja livskvalitet och att bevara och utveckla det liv som levs mellan husen."

Med ett stort och ständigt växande kapital, många miljarder i fast och löst, stöttar, äger, köper och uppför de fast egendom. Många spännande projekt pågår och har genomförts.

Arkitektkontoret *Vandkunsten* är ett av de arkitektkontor Realdania samarbetar med kring bofællesskab. De är veteranerna på området. Startade 1970 och har sedan dess ritat cirka 90 anläggningar innan det tog stopp kring millenieskiftet.

Arkitekterna *Pauline* och *Jens Albrechtsen*, *Vandkunsten*, berättar om bogemenskapsprojekt. En del kommer inte att kunna byggas på grund av bankernas nej, andra kommer snart att genomföras.

Efter 20 års uppehåll har efterfrågan kommit igen. Nu har de tre projekt på gång. Av eget intresse har de lagt ner mycket ideellt arbete, konstaterar **Jens Albrechtsen**, en av grundarna som tar emot oss till-

sammans med **Pauline Faaborg**, ansvarig för de senaste projekten. Ett projekt på skrivborden tycks gå i stöpet när den tänkta banken inte vill ha Vandkunsten som arkitekt. Solida hyresgäster finns, kostnader beräknade. Men kapital?

Vandkunsten samarbetar med ett ganska nytt företag Eco-Village, lett av Rikke Sönder Larsen, som gjort bofælleskab till ett koncept för sitt företag. Hon erbjuder ett totalkoncept åt ägar- och andelsföreningar och samarbetar med entreprenörer och finansörer kring den gamla bofælleskabstanken med flera bostadshus kring ett fælleshus förstärkt med ekologiska inslag.

Arkitekternas eget hus ligger på en bastion vid havet. En lång vit och svart lada, präglad av rymd, klarhet, begriplig konstruktion, material med karaktär. Ett stort sammanhållet rum för arbete, en glasad balkong för sammanträden med små tysta hytter intill. Överljus och hallen strukturerad av block, hyllor och podier. Närvaro. Längst ner mot en glasad gavel finns ett enkelt kök där mat för de gemensamma luncherna tillreds och äts vid långborden med grönska utanför. Vackert och hållbart. Respekt för användarna. En tillämpning av kontorets filosofi kring livsrum, som styr deras hela verk.

En filosofi som är igenkännbar när vi kommer till klassiska bofælleskabet *Trudeslund*, ritat av Vandkunsten för snart 40 år sedan.

Plan över Trudeslund. Gemenskapshuset (grönt) ligger i vinkeln mellan radhusen (vita). Källa CoHousing Cultures.

Bofælleskabet har genom åren hållit fast vid enkla regler för gemenskapen och en stark "kultur", som också betyder att rum finns för avspänd vardagssamvaro, stor frihet och odlande av revir. Plats för det individuella såväl som spontana påhitt.

Då är arkitekturen viktig, säger **Mette Bohr** och **Jens la Cour Jansen**, som guidar oss runt. Alla kan delta i gemensam middag varje dag. De äldre behandlas med hän-

Ett av tre lekrum för barn i fælleshuset, ett klassiskt "puderum". Ett annat rum är avsett för stillsammare lekar. Alla tre rummen ligger med direkt kontakt med det stora gemensamma rummet.

Del av köket i fælleshuset i Trudeslund.

syn. Barnen har ett paradys. Flera lekrum. Själva lunden, trollet Trudeslund, är en blommande vildmark med bygglekplats i en glänta. Omväxlande slutet och öppet, små gränder. Välmående. Hög livskvalitet.

Dit kom vi efter en hoppingivande förmiddag på *Midgård* i *Mjølnerparken* på det numer hippa Nørrebro. Ett återbesök efter cirka tjugo år. Ett "oldekolle" skapat 1987 av främst ensamstående kvinnor, pensionärer. Mjølnerparken har ibland beskrivits som Danmarks farligaste område. En minister tyckte att det skulle rivas. Nu ska det rustas

Lägenheterna på bottenplanet i två av portarna är sedan drygt 30 år gemensamma rum för alla de boende i de två trappuppgångarna.

upp. 2 500 bor här med hyresrätt i ordentligt slitna hus.

Midgård består av två gånger tio lägenheter på drygt 50 kvadratmeter kring två trapphus. Lägenheterna i bottenplanet har slagits samman till gemensamma rum, som alla betalar en del av hyran till. Där träffas man till fika på eftermiddagen två dagar i veckan. Middag var fjortonde dag. Husmöte en gång i månaden. Därutöver många andra arrangemang. Då och då bjuds både vuxna och barn in från omgivningen. Fester ordnas på gården och i områdets fælleshus.

"Att hälsa på varandra är början på en gemenskap" hävdar Lisbeth Saugmann som tillsammans med Janni Milstedt berättar för oss. För några år sedan blev hyran för det gemensamma dryg. Då slog de sig ihop med föreningen Aktiva äldre på Nørrebro och delar sedan dess lokaler och kostnader med dem, vilket också betytt en utökad krets, utökade mänskliga resurser och utbud i fler lokaler.

Janni Milsted, ordförande i bofælleskabet *Midgård*, Lisbeth Saugmann och "Fællesskabskalendern" med många bra tips och idéer (hämtas på <https://bit.ly/2rN7knn>).

När Mjølnerparken är färdigombyggt om fyra-fem år blir det ytterligare ett trapphuskollektiv i området tack vare Midgård's goda exempel. Vi mötte alltså varma optimister, eldsjälur, som gör idén om gemenskap till en blommande realitet.

100 Blomster heter också kollektivet i Hellerup från 1970. Inhytt i en grosshandlarvilla från 1865. Bevarad, tillbyggd och anpassad så att det privata kan skyddas och det gemensamma frodas. Nu för åtta vuxna och tre barn. Invånarantalet har växlat från fem till sex och sexton som flest. Köket är husets hjärta. Alla äter fem dagar i veckan och

Ny vår för bogemenskaper...

delar upp det gemensamma arbetet mellan sig. Stådhjälper hyr kollektivet.

Jesper Bastholm Munk, konfliktlösare och boende i 100 Blomster sedan åtta år.

För att skydda huset från spekulation finns två förvaltarföreningar, en för det dagliga och en som gör det omöjligt att kapitalisera på egendomen, ägd av alla före detta boende. Hyran låg. Maten billig. Trivsels storslagen. Gäster välkomna. Stor trädgård. Frid. **Jesper Bastholm Munk**, som tog emot oss, är konfliktforskare och mycket nöjd med den ordning de uppnått.

Innan vi tog tåget hem åt vi lunch med **Margrethe Kähler**, aktör för kollektivt boende för äldre inom *Ældre Sagen*. En allmännyttig förening baserad på frivilliga krafter och engagemang.

Landsomfattande

med många lokalavdelningar, sekretariat och tidning. Nu är hon pensionär och delar sina kunskaper och erfarenheter i böcker om ett sätt att tänka, mycket som kan göras utan att kosta. Tätt på döden och Ældre Sagens vision om plejhem, Nødbolig eller lysthus.

Med på resan var Kerstin Kärnekull, Inga-Lisa Sangregorio, Sonja Vidén, Ann Norrby och Gunilla Lundahl. Tarja Cronberg, som ingick i starten av BiG, slog följe ibland, gav oss stärkande frukost och plats i gästlägenheter i hennes bostadsrättsförening, innan hon for till Bryssel för att delta i EU:s förhandlingsarbete kring det slopade kärnvapenavtalet.

Gunilla Lundahl

GUNILLA LUNDAHL

Byggemenskap samarbetar med Familjebostäder

Byggemenskap Högsbo har tidigare fått en markanvisning i Göteborg för ett planerat kollektivhus. Men föreningen har inte kunnat hitta en ekonomiskt hållbar lösning för att kunna bygga i egen regi och markanvisningen har löpt ut.

Föreningen har i stället inlett ett samarbete med Familjebostäder i Göteborg.

Bostäderna är planerade att bli hyreslägenheter och huset kommer att blockhyras av Byggemenskap Högsbo vilket innebär att föreningen ansvarar för uthyrningen av

Bakom skylten på den avrivna skoltomten ska tre byggemenskaper byggas i Högsbo, Göteborg - Boihop Högsbo, Högsbo byggemenskap och Under samma tak.

lägenheterna. Totalt handlar det om 30-40 lägenheter och gemensamma lokaler.

Själva byggandet är planerat att komma igång om ungefär ett år och går allt som det ska skulle huset kunna vara färdigt 2021.

Familjebostäder fick en markanvisning för samarbetsprojektet via ett beslut i fastighetsnämnden den 23 april 2018.

Kollektivhus NU

BO TILLSAMMANS är föreningen Kollektivhus NU:s nyhetsblad.

För detta nummer ansvarar Kerstin Kärnekull och Anne Jalakas. Nästa nummer kommer ut i september 2018.

Styrelsen i Kollektivhus NU 2018

Ordförande:

Ulrika Egerö, Dunderbacken, Stockholm
ulrika.egero@gmail.com

Kassör:

Brigitta Nordström, Sockenstugan, Stockholm

Övriga styrelsemedlemmar:

Anita Persson, Färdknäppen, Stockholm
Lotta Ahlén, Majbacken, Göteborg
Ann Marie Engel, Tullstugan, Stockholm
Mats Holmström, Sjöfarten och Mårten Palm, Sofielund, suppleant

Webbredaktörer: Kerstin Kärnekull och Anita Nilsson

Vill du prenumerera på vårt elektroniska nyhetsbrev? Skicka e-post till info@kollektivhus.se

På hemsidan www.kollektivhus.se finns listan över kollektivhus i Sverige.

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter, se hemsidan. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som gåva. Plusgirokonto 43 88 62-5. Ange namn och e-post.

Kollektivhus NU på Facebook

Kollektivhus NU har en fansida, www.facebook.com
Kollektivhus-NU-135622309786723.
Det finns också en facebookgrupp där du kan söka eller annonsera om lägenheter i kollektivhus, "Kollektivhuslägenheter", och en diskussionsgrupp för oss i kollektivhus och startargrupper, "Kollektivhusforum".